DEN NORSKE KIRKE
Borg bispedømmeråd

KD
0 6 NOV. 2007
200703160-128

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Dato: 29.10.2007 Vår ref: 07/478-3 CHSO Deres ref:

Høringsuttalelse: NOU 2006:6 Formål for framtida

Det vises til NOU 2007:6 og høringsbrev av 19. juni 2007. Borg bispedømmeråd vil gi følgende innspill utredningen og den videre behandling.

Hovedvekten i vår uttalelse er lagt på formålsparagrafenes uttalelser om religion og livssyn, men også enkelte andre områder vil bli belyst.

Generelt
Vi mener det er et godt foretak å lage en ny formålsparagraf for barnehage og skole på dette tidspunktet. Videre mener vi det er konstruktivt at barnehage og skole får relativt likelydende formålsparagrafer. Samtidig ser vi at det ikke er lenge siden forrige revisjon av barnehagelovgivningen. Vi ser at utvalget understreker viktigheten av at denne nye formålserklæringen ikke skal forstyrre implementeringen av den nye lovgivningen, og det ønsker vi å stille oss bak.

Det er flott at de forskjellige partene i utvalget har kommet til konsensus i en så vanskelig sak. Konsensus gir håp om at de nye formålsparagrafene skal kunne høste støtte i et stort flertall i befolkningen, noe som igjen gir grunn til å håpe på stabilitet og kontinuitet i formålet for skole og barnehage. Dette er etter vår mening et svært viktig anliggende.

Samtidig vitner NOU 2007:6 om at det neppe er et veldig stort slingringsmonn på hva slags endringer i teksten som skal til før konsensus forsvinner. Det er likevel noen endringer vi mener må til før disse forslagene er klare til å bli norsk lov. Disse endringene blir det gjort rede for i det følgende.

Om forslagets lengde og språk
De foreslåtte formålserklæringene er vesentlig kortere enn hva tilfellet er for de gjeldende formålsparagrafer. Dette er en klar forbedring. Språket er også gjort på en lettfattelig måte, slik at formålsparagrafene kan være tilgjengelige og forståelige for en større del av befolkningen, inkludert mange av elevene selv. Ideelt kunne erklæringene vært enda kortere, men vi ser problemet med å utelukke flere ledd.

Om natur og økologi i forslagene
Vi mener det er særlig prisverdig at forslaget på formålsparagraf for skolen har med «... handle etisk og ta økologisk ansvar» og videre at forslaget på formålsparagraf for barnehagen har med at «De skal lære å ta vare på naturen og hverandre». Kirken mener

Bjarne Aas gate 9
Postboks 403
1601 FREDRIKSTAD

E-post: borg.bdr@kirken.no
Web: www.kirken.no/borg
Org. nr.: 974760533

Telefon: 69 30 79 00
Telefaks: 69 30 79 01
Bankkontonr: 1594 08 21484

det er meget viktig at slike holdninger er fremtredende i kommende generasjoner, og mener det er særlig konstruktivt å ta disse med i formålsparagrafene.

Om religion og livssyn i forslagene
Skole og barnehage former fremtiden, og i formålsparagrafen for disse har vi makt til å gi uttrykk for hva slags samfunn vi ønsker i fremtiden. Formålsparagrafene kan ikke la vær å si noe om hvor barnehagens og skolens etiske grunnlag, menneskesyn og verdisyn er hentet fra. For, også ved å ikke nevne noe, sies det ganske mye.

Vi er enige med den delen av utvalget som understreker viktigheten av å «... sikre best mulige kår for tanke- og religionsfriheten for barn og unge i skoler og barnehager», men vi mener ikke at det best gjøres ved å la barn og unge vokse opp i et religiøst tomrom. Frihet betyr valgmulighet, og valgmulighet fordrer nærver av og kjennskap til alternativer. Et religiøst tomrom i skole og barnehager vil fostre en areligiøs generasjon, og slik misjonere for et livssyn kun et svært lite mindretall av befolkningen står for. Utvalget sier jo selv at «samlet sett er en høy andel av befolkningen i Norge medlemmer i trossamfunn» (jfr. NOU 2007:6 s. 58).

Vi mener at det er viktig at det livssynsmessige mangfold i Norge kommer til uttrykk i formålsparagrafene. Samtidig bør formålsparagrafene ikke tilsløre det faktum at det i Norge er enkelte livssyn som, både historisk og i samtiden, er har en større oppslutning enn andre (jfr. NOU 2007:6, s. 122).

Nesten 85 % av befolkningen er medlem av Den norske kirke. Oppslutningen om kirken er forholdsvis stabil. Dette har vært med på å forme landet, og kirkens medlemmer former fortsatt landet. Det er helt naturlig at barnehage og skole tar dette på alvor. Samtidig er det viktig at dette ikke gjøres på en måte at det undertrykker eller fremmedgjør andre innbyggere på noen som helst slags måte. FNs menneskerettighetserklæringer er gjort til norsk lov med forrang, og skolens formålsparagraf skal være i tråd med disse.

Spørsmålet er da om Bostadutvalgets forslag til formålsparagraf for barnehage og skole ivaretar dette på en god måte. Bostadutvalgets forslag «... bygge på respekt for menneskeverdet, på åndsfrihet, nestekjærlighet, likeverd og solidaritet, slik disse grunnleggende verdiene kommer til uttrykk i kristen og humanistisk tradisjon, i ulike livssyn, og slik de er forankret i menneskerettighetene» ivaretar etter vårt syn begge deler på en akseptabel måte. Allikevel har vi enkelte forbedringsforslag:

- Måten setningen er satt opp på kan gi inntrykk av at kristendom og humanisme ikke hører inn under kategorien livssyn. En bedre formulering kunne være «... i kristen og humanistisk tradisjon, i *andre* ulike livssyn ...». Slik blir det klart at kristendom og humanisme er livssyn som andre religioner og livssyn, men som nevnes spesielt både fordi de har hatt en særskilt rolle i utformingen av det norske samfunnet, og fordi de fortsatt har en særlig utbredelse i Norge.

- Videre kan det etter vårt syn understrekes både at det vises til kristen og humanistisk tradisjon slik dette har artet seg i Norge, og i tillegg dennes særskilte posisjon i det norske samfunns historie ved å skrive «... kommer til uttrykk i *Norges* kristne og humanistiske tradisjon ...».

Om samarbeid med foreldrene
Vi mener det er viktig at samarbeid med foreldrene nevnes i formålsparagrafene, også for den som gjelder skolen. Her kunne vi tenke oss en liten omformulering, slik at

det heller kan stå «skolen skal gjere dette i samarbeid med heimen».

Med vennlig hilsen

Per Johan Bjerkeli e.f.
Stiftsdirektør

Anders Møller-Stray
Rådgiver
Direkte innvalg: 69 30 79 11